

SELETUSKIRI

Meetrikonventsiooni Kaalude ja Mõõtude Peakonverentsi 28. koosolekul osalemiseks

Meetrikonventsioon, mis allkirjastati 20. mail 1875. aastal, pani aluse alalisele valitsuste vahelisele organisatoorsele struktuurile, mille eesmärgiks on kooskõlastatud tegevuse korraldamine mõõtühikutega seotud küsimustes. Konventsioon lõi ka raamistiku globaalsele mõõteteaduse alasele koostööle ja selle rakendamisele tööstuses, kaubanduses ning ühiskonnas tervikuna. Praeguseks ajaks on meetrikonventsiooniga liitunud 63 riiki ja assotsieerunud liikmeid on 37 riiki. Kaalude ja Mõõtude Peakonverents, mille moodustavad konventsiooniosaliste valitsuste esindajad, on meetrikonventsiooni kõrgeim organ. Eesti sai meetrikonventsiooni liikmesriigiks 19. jaanuaril 2021. aastal, olles alates 2005. aastast olnud assotsieerunud liige.

Meetrikonventsiooni kohaselt koguneb Kaalude ja Mõõtude Peakonverents rahvusvahelise komitee kutsel vähemalt kord kuue aasta jooksul. Tavaliselt on Peakonverents toimunud iga nelja aasta järel, viimati 2022. aastal. Selle ülesandeks on arutada ja algselt vajalikke meetmeid meetrisüsteemi levitamiseks ja täiustamiseks ning kinnitada uusi metrooloogilisi põhimääratlusi, mis on koosolekute vahelisel ajal välja töötatud. Peakonverents võtab vastu rahvusvahelise komitee aruande tehtud tööde kohta ja uuendab salajase hääletuse teel poole rahvusvahelise komitee koosseisust. Peakonverents kinnitab neljaks aastaks iga-aastase riikide makstavate osamaksete kogusumma ja vajadusel täiendab riikide osamaksete arvutamise aluseid.

Kaalude ja Mõõtude Peakonverentsi 28. koosolek toimub 13.-15. oktoobril Versailles' hübriidformaadis. Seekordsel koosolekul arutatakse rahvusvahelise mõõtesüsteemi ajakohastamist kiiresti areneva digitaal- ja tehnoloogiakeskkonna vajadustele. Konverentsil arutatakse ülemaailmse metrooloogiasüsteemi digitaliseerimist, mõõtmiste rolli uute tehnoloogiate arendamisel, sekundi tulevast definitsiooni ja UTC (*Coordinated Universal Time*) ülemaailmse ajaskaala järjepidevuse tagamist. Lisaks käsitletakse Rahvusvahelise Kaalude ja Mõõtude Büroo (BIPM) tulevast tööprogrammi ja rahastamist. Need teemad kujundavad rahvusvahelist mõõtmis- ja standarditaristut järgmistel aastakümnetel ning mõjutavad otseselt teaduse, tööstuse, digiteenuste, side- ja energiataristute toimimist. Lisaks valitakse Peakonverentsil uued liikmed rahvusvahelisse komiteesse ning pannakse paika järgnevate aastate eelarve, sh liikmesriikide panus.

Eesti jaoks on oluline osaleda Kaalude ja Mõõtude Peakonverentsi 28. koosolekul, et kindlustada rahvusvaheliste mõõtühikute süsteemi areng Eesti majanduse ja ühiskonna vajadustele. Samuti lubab osalemine olla kursis viimaste arengutega rahvusvahelises metrooloogias ning sõlmida vajalikke kontakte edasiseks koostööks.

Meetrikonventsiooni tehnilistest töödes ja projektides osalevad riikide metrooloogia instituudid ehk keskasutused. Mõõteseaduse §-de 18 ja 19 alusel on metrooloogia keskasutuse ja riigietaloni labori ülesannete täitmiseks sõlmitud AS-ga Metrosert haldusleping, millega on määratud AS Metrosert esindama Eestit rahvusvahelistes metrooloogiaorganisatsioonides, milleks on ka meetrikonventsioon.

Delegatsioon

Meetrikonventsiooni artikkel 3 alusel moodustavad Kaalude ja Mõõtude Peakonverentsi kõikide konventsiooniosaliste valitsuste esindajad. Peakonverentsil osalevate riikide esindajad enne esimest osalemist riigi esindusõigust tõendava volituse, milleks on tavaliselt riigi- või valitsusjuhi või välisministri ametlikud kirjalikud volitused, milles määratakse kindlaks riigi delegatsiooni koosseis. Peakonverentsi koosolekul võib osaleda mitu riigi esindajat, aga hääletamisel on igal riigil õigus ühele häälele.

Lähtudes eeltoodust on ettepanek osaleda konverentsil kolmeliikmelise delegatsiooniga:

- 1) Triinu Sillamaa – delegatsiooni juht, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja konkurentsivõime osakonna ettevõtluskeskkonna valdkonnajuht;
- 2) Mari Aru – delegatsiooni liige, Eesti metroloogia keskasutuse AS Metrosert teadus- ja arendusdivisjoni, mille osa on riigietaloni labor, juht;– delegatsiooni liige.

Seletuskirja on koostanud Triinu Sillamaa, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettevõtluskeskkonna ja konkurentsivõime osakonna ettevõtluskeskkonna valdkonnajuht (tel 625 6391, e-post triinu.sillamaa@mkm.ee).